

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **K.M.**,
oskarżonej o czyny z art. 271 § 3 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 22 października 2025 r.,
wniosku obrońcy oskarżonej o wyłączenie SSN A.D. od udziału w rozpoznaniu
sprawy II KS 34/25,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć SSN A.D. od udziału w rozpoznaniu sprawy II
KS 34/25.**

UZASADNIENIE

Na skutek skargi na wyrok sądu odwoławczego obrońcy oskarżonej K.M. przed Sądem Najwyższym zawisła sprawa tej oskarżonej, która została zarejestrowana pod sygn. akt II KS 34/25. Dotychczas od rozpoznania tej sprawy został wyłączony SSN M.S.

Aktualnie przedmiotowa sprawa została przydzielona do rozpoznania SSN A.D. Pismem z dnia 3 października 2025 r. obrońca oskarżonej złożył wniosek o wyłączenie tego Sędziego od udziału w rozpoznaniu sprawy. Wskazał na powołanie ww. Sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o

Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3; dalej: ustawa nowelizująca KRS). Powołał się w tym zakresie na stosowne orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazując, że rozpoznanie sprawy w obecnym składzie będzie prowadziło do zaistnienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Ponadto, obrońca wskazał, że rozpoznanie skargi przez Sąd Najwyższy z udziałem SSN A.D. będzie również stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej: „EKPC”). Jednocześnie obrońca odwołał się do zasady *nemo iudex in causa sua*, wskazując, że SSN A.D. „rozstrzygałaby w tej sprawie zagadnienie prawne, które bezpośrednio dotyczy jej osoby”. W piśmie uzupełniającym skargę obrońca oskarżonej podniósł bowiem, że w postępowaniu odwoławczym zaistniała nienależyta obsada sądu z uwagi na orzekanie przez Sąd Apelacyjny w Warszawie z udziałem sędziego powołanego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie przepisów ustawy nowelizującej.

W treści pisma obrońca wskazał, że stanowi ono wniosek w trybie art. 29 § 5 ustawy o SN, a w przypadku, gdyby nie zostało ono tak potraktowane, wniósł o uznanie go za wniosek o wyłączenie sędziego złożony w trybie art. 42 § 1 k.p.k. Pismo zostało potraktowane jako wniosek o wyłączenie sędziego i zarejestrowane pod sygn. akt II KS 34/25 [KRI 1283].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny i doprowadził do wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego A.D. od udziału w rozpoznaniu sprawy II KS 34/25.

Wniosek należało uwzględnić z uwagi na konieczność zapewnienia stronie postępowania karnego dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu, ustanowionego ustawą. Sąd Najwyższy, na podstawie art. 87 § 1 ustawy o SN, pozostaje związany uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), gdzie stwierdzono, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz.

3)”. Cytowana uchwała ma moc zasady prawnej, co oznacza, że jest nią związany każdy skład Sądu Najwyższego. Wynikającego z uchwały połączonych Izb stanu rzeczy nie zmieniło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61; Dz. U. 2020, poz. 376). Argumenty na rzecz tej tezy zostały obszernie zreferowane m.in.: w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 23 listopada 2022 r. I KO 79/21 i I KO 80/21; z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; z dnia 6 lipca 2023 r., IV KO 14/23; czy w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2023 r., V KK 17/23, a Sąd Najwyższy orzekający w tej sprawie je podziela.

Stanowisko zawarte w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego zostało następnie potwierdzone w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Jest ono także aprobowane w kolejnych orzeczeniach (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNP 2022, z. 10, poz. 95; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 19 stycznia 2023 r., I KK 240/22; z dnia 14 stycznia 2025 r., III KK 436/24; z dnia 15 stycznia 2025 r., I KO 127/24; z dnia 17 stycznia 2025 r., IV KK 458/24; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 lutego 2024 r., II KK 627/23; z dnia 18 grudnia 2024 r., II KO 84/24; z dnia 16 stycznia 2025 r., II KK 322/24).

Ponadto, zgodnie z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą”, udział w procesie powoływania sędziów Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym w ww. trybie (w efekcie czego organ ten nie był niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że sąd z udziałem tak powołanego sędziego nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC (pkt 284 – szerzej w tym zakresie m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; stanowisko potwierdzone także w wyroku ETPC z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, skargi nr 49868/19 i 57511/19, wyroku ETPC z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z*

o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20 oraz wyroku pilotażowym ETPC z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21).

Wobec powyższego orzekanie w tej sprawie przez SSN A.D. prowadziłoby do rozpoznania sprawy przez sąd niespełniający standardów wskazanych w art. 6 ust. 1 EKPC i nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Ma również rację obrońca oskarżonej, że rozpoznanie skargi w tej sprawie przez Sąd Najwyższy z udziałem SSN A.D. mogłoby wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sędziego, skoro ww. Sędzia miałaby oceniać zaistnienie w tej sprawie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., którego podstawy odnoszą się do niej w takim samym stopniu, jak do sędziego, którego dotyczy sygnalizacja bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazana w piśmie uzupełniającym skargę (k. 20 akt SN). W rozpatrywanej sprawie konieczność wyłączenia od orzekania SSN A.D. wynika zatem także z istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i sedna zakazu *nemo iudex in causa sua*.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.ł.]